

Gazeta este de 2 ori: Miercuri si Duminica, Fosta, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 16.

Brasiovu 9 Martiu 25 Februaru

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

† Scire trista!

Bravulu dep. dietale **Ioane Eug. Cucu** a repausatu in 5 Martiu in Pest'a. Mare dauna, ca era unu bunu nou aperatoriu alu intereselor romane nationale. Fia'i tierin'a usiora si memori'a eterna! —

Constituirea represent. generala a fostiloru granitarii romani din regim. I.

Fagarasiu 4 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

In 26 Februaru a. c. reprezentanti'a fostiloru militari de frontiera din regimentulu I romanu s'a intrunitu in Sabinu in localitatea cancelariei asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. La 9 ore demaneti'a d. Stezaru capitanu in pensiune ca presiedinte alu comitetului in cuvente bine alese descopere, ca bacea intrunirei e ordinatiunea ministeriale din 18 Iuliu an. tr. Nr. 319 indreptata contra Escelenti'a Sa d. comisariu reg. si totudeodata saluta reprezentanti'a generale cu multa caldura. — Dupa verificare i provoca se-si alaga din miuloculu loru unu presiedinte pentru conducerea lucrarilor. Membrii presenti in numeru de 23 aclama de presiedinte cu unanimitate pre d. baronu Ursu de Margineni colonelulu si gloriosulu erou alu insulei Lis'a. Acestu barbatu cu mari merite pentru armat'a imperiala ocupandu scaunulu presidiale dupa una scurta dara precisa introduciunea dechiara siedinti'a de deschisa, si totudeodata pune la ordinea dilei cetirea ordinatiuniloru ministeriale, precum si autografulu Maiestatei Sale c. r. apost. din 27 Augustu 1861 incatu acest'a se referesce la fondulu de montura alu acestui regimentu. — Capitanulu Stezaru face relatiune despre lucrarile mai insemnata ale comitetului, si starea fondului, apoi imparte membriloru cate unu esemplariu diu proiectulu de statute elaboratu de membrii comitetului.

In urm'a acesteia dupa discusiuni din mai multe parti se alege una comisiune de trei insarcinata cu examinarea starei fondului, si alucrariloru comitetului, er' alti'a de siepte cu prelucrarea proiectulu de statute, si cu compunerea unei reprezentatiuni relative la p. 3 alu ordinatiunei ministeriale de mai susu. Ambe comisiuniile -si implinira misiunea cu multu zel. In siedinti'a din 28 s'a ascultat cu multa atentiune relatiunea comisiunei prime. — Din acest'a afli necesariu a comunica on. publicu urmatoriile: Comisiunea emisa a cercetatu cu tota scrupulositatea actele aflatorie in archivulu comitetului relative la fondulu de monturu, dara de pre timpulu desfiintari regimentului nu lu pote numi in cifre. Totu ce s'a aflatu in acestu respectu se datéza dela infintiarea comitetului incóce, caruia s'au comunicatu dóne conspecte finali. — Dupa acestea

starea fondului pre an. 1865,

in obligatiuni de statu era — 205.650 fl., in bani gata 32.663 fl. 82 1/2 cr. = 238.313 fl. 82 1/2 cr. pre anulu 1867, in obligatiuni 256.350 fl. in bani gata 21.475 fl. 15 cr. = 277.825 fl. 15 cr. pre anulu 1869, in obligatiuni 279.837 fl. 50 cr. interesele acestui capitalu 13.991 fl. 85 cr. = 293.829 fl. 37 cr. v. a. Din datele aceste se pote vede, ca fondulu a crescutu din anu in anu cumparanduse cu banii disponibili obligatiuni de statu.

Spesele preliminate din acestu fondu cu scirea si involirea comitetului sunt:

1. Pentru fest'a compania a 11-a pre an. 1866/7 si de atunci incóce anualmente cate 600 fl. v. a. spre sustienerea scólei normale publice din Ohab'a.

2. Pentru fost'a comp. a 12-a incepundu din an. scol. 1867/8 cate 600 fl. v. a. spre sustienerea scóleloru eapitale din Tohanulu vechiu si Cinciari.

3. Pentru comp. a 8-a incepundu din anulu 1867/8 cate 600 fl. pentru scól'a centrale din Vistea inferióra.

4. Pentru repararea scólei din Margineni din competenti'a fóstei comp. a 10-a 134 fl. v. a.

5. Pentru repararea scólei din Vestenu 150 fl. v. a.

6. D. G. Gusieila Negrea stipendiu de cate 120 fl. pre trei ani in contulu cuoteloru comp. a 9-a a 10-a si a aripei husariloru de Deseani.

7. Studentelui Arone Poparadu pre doi ani cate 120 fl. a. in contulu cuotei aripei de Deseani.

Fara de a fi fostu intrebatu comitatulu s'au datu in contulu comp. a 6-a spre scopuri scolastice cate 600 fl. incepundu din 1867/8. S'a comunicatu comitetului una copia din ordinatiunea guberniale cu datulu 30/7 ex 1868 Nr. 14.260 contra perceptoratulu din Hatiegu, prin care se face cunoscutu: a) cumca s'au asemnatu pentru doi invetiatori dela scól'a din Riu albu a 212 fl. si a 108 = 320 fl., spese 20 fl.; b) pentru scól'a din Nagy-Bár 120 fl., cortelu 26 fl.; c) pentru unu invetiatoriu la scól'a din Vulcanu incepundu din 1/9 1867 — 48 fl. Afara de acestea potu se mai fia si alte adsemnatiuni inainte de infintiarea comitetului, despre cari comisiunea esmisa n'a fostu in pusetiune a ne luminá. Pentru trebuintiele comitetului s'a asemnatu preste totu 800 fl. v. a., inse spesele acestuia incepundu din an. 1863 au fostu mai mari cu 32 fl. v. a. Comisiunea acést'a si-a incheiatu relatiunea sa cu acea propunere, ca comitetulu pre venitoriu se nu suferé nici una ingerintia straina in despunerea cu fondulu scolasticu, ceea ce s'a si primitu si trecut in statute. Din lucrarile comitetului mai principali amintescu a) remustratiunile ce le-a facutu in respectulu fondului de provente acum incameratu, carele dupa nici o lege nu se pote eliberá de servitutele sale si ar' fi indetoratu se sustiena singuru singurelu scólele din Vaida-Recea, Orlatu si Hatiegu; b) respunsurile in casuri de diferentia cu ven. ordinariatu alu Lagosiului; c) energiós'a aparare a comitetului in contra pretensiunei de a se plati cateva mii floreni in chipu de desdaunare din acestu fondu actualiloru posesori ai muntiloru revindecati.

Totu in 28 a venitulu la ordinea dilei si a dóu'a comisiune, alu careia reportoru mai antaiu cetesce reprezentatiunea contra inaltulu ministeriu. Ansa la acésta a datu punctulu alu treilea din ordinatiunea ministeriale citata in fruntea acestui articulu, in care se dice, „ca de óra-ce in autografulu Mai. Sale c. r. ap. din 27 Augustu 1861 este espresu enunciatu, cumca din fondulu de subcestiune au se participé si husarii de frontiera de nationalitate romana, cari locuiescu amestecati cu ceilalti granitari, asia husariloru dela Dobr'a inca e de a li se face parte cuvenintiósa si a se admite in reprezentanti'a.“ Adunarea generale s'a simtitu indetorata a remustrá aratandu, ca ordinatiunea minist. in sensulu acesta n'a potutu se provina, decatu din o eróre óre-care, dens'a ne admitendu reprezentanti'a Dobreniloru e pre terenulu inaltulu autografu si lucra consonu ordinatiuniloru guberniale transilvane din 20 Iuliu 1868 Nr. 8129, din 1 Februaru 1869 Nr. 28.594 ex 1868, prin care acésta cauza e resoluta in favórea fóstei aripei de Deseani, si Dobrenii se eschidu cu totul ca unii ce n'au fostu amestecati cu pedestreimea. Acésta reprezentatiune s'a primitu fara de nici o modificare, apoi a urmatu proiectulu de statute, dupa cum acél'a s'a prelucratu in sinulu comisiunei esmise. Discusiunea generale si speciale asupra ace-

stua a tienutu mai bine de o di si diumetate. Spre informarea publiculu amu aflatu necesariu a insemná, ca statutele asia dupa cum s'au primitu in adunarea generale constau din 41 §-i. —

Liniamentele statutelor suntu urmatoriile: Fondulu de monturu se preface in fondu scolasticu alu fostiloru granitarii din regimentulu I romanu pentru sustienerea si redicarea scóleloru populari, consta din restulu fondului de montura de pre timpulu desfiintari regimentului, din venitulu muntiloru revindecati pana candu acelia s'au luat; din interesele aceluor capitale. Averea fondului se representéza, inspectióneza si controléza de insi-si proprietarii cá una reuniune privata cu propri'a sa avere, prin unu corpu morale sub numirea: „reprezentanti'a generale a fostiloru granitarii din I reg. romanu“, — se intrunesc totu la trei ani in Sabinu, constá din cate doi deputati ai fiacarei fóstei companie, precum si a aripei de husari de Deseani cu socii 26. — Modalitatea alegerei acestora. Administrarea manipularea si aplicarea fondului se eesercita prin unu comitetu alesu de reprezentanti'a generale pre trei ani, ce are 10 membrii ordinari si 3 suplenti. Modulu de purcedere alu acestuia in lucrarile sale, si detoriintiele lui facia cu adunarea generale.

Modulu manipularei si aplicarei fondului:

Capitalulu se dechiara de neatingibile, si numai despre interesele aceluia se pote despune, — se facu 13 parti strictu egale, din cari se se sustiena, cate una scóla populara centrale. — In casure recerute de pusetiunea topografica a singurateceloru comunitati tienutórie de una si aceeaasi compania se concedu cate dóne scóle, unde comunele ar' fi forte departate un'a de alt'a, si numerulu fostiloru granitarii ar' fi atatu de micu incatu din cuot'a, ce le compete, nu si-ar' pote redicá si sustiené una scóla bunisióra, li se voru asemná subventiuni. Deocamdata se voru imparti numai 85 percente, restulu se va capitalisá; altu cum amplificarea dotatiunei singurateceloru companie se reserva adunarei generale.

Dupa primirea statutelor s'a alesu una comisiune verificatória, apoi multu meritatulu d. presiedinte tienú unu cuventu de inchiare. Din acesta mi permitu a insemná aici numai pasagiulu: „Voliu consanti restulu vietiei mele pentru iubiti'a mea natiune, si in specie pentru binele si infflorirea populatiunei din regimentulu, in care me amu nascutu.“ Unulu din membrii de facia ei multumi in termini caldurosi pentru intiept'a conducere, si esprima acea convictiune, ca fiacarele din celi de facia se bucura din tóta anim'a sa pentru acést'a sincera apromisiune, ca-ce tari'a caracterului iubitulor presiedinte trecut prin atatea probe de focu le dá garanti'a cea mai segura, — apoi esiramu din sal'a adunarei intre repetite strigari se traiésca presiedintele, si fiacare s'a reintorsu la ale sale, petrunsu de stim'a barbatului pre catu de martiale in esteriorulu seu pre atatu de afabilu si placutu in conversatiune. —

Antonelli m/p.

Siopteriu 11 Febr. 1870.

(Capetu.)

Si cine ar' crede? ca infforatóriele ilusiuni gacite si publicate de dlu coresp. suntu numai jócacia, pre langa bot'a aceea, care umanulu d. dela Sangeorgiu de campia, cu mare bravura a mesurat'o pre spatele unui sermanu romanu din Sangeorgiu din campi'a? — Elu quidem — inaintea judecatoriei eterne astépta dejudecarea dlui Simon Laji, pre candu dlui dela judecatori'a comitatensa eliberarea de sub cercetare.

Dar' inca bot'a aceea ce a gresitu, cu care a dumatu pre unu veru alu seu, pentru care bravura pedéps'a dictata de 50 fl. v. a. nici pana astadi nu a platit'o?

Eu nu amu canciucatu pre nime, dara cumca dlui bot'a lui Cainu cu bravura o invérte, documentéza fapte; — prin urmare dlui e oclu mai pucinu competente, candu — si unde, — ar' fi cauza adeverata, se póta vorbi in numele umanitatii. —

Decatu selbateci'a d. coresp. numai invidi'a s'a contra me e mai mare, — si decatu acésta numai orbi'a dsale, — care nu lu lasa a prevedé, cumca minciunele gacite si aruncate asupra mea, ca si pana acuma — totudéun'a voru pica inde-reptu pre dlui. — Si decatu tóte acestea e mai mare acelu pecatu alu dsale, candu nu se rusinéza in interesulu dsale celu patatu a folosi de vehiculu sant'a idea a nationalitatii si a o profana!

Dsale nu e rusine a face de risu idea nationalitatii, inaintea publicului din giurulu Uliesiului, — care e cunoscutu cu furturile si jefuirele de acolo, — o asemenéza — cá in solidaritate stata-tória cu acele si o arata, cá unu elementu ne aptu spre infintiarea scopului de stat!

Si ce cugeta dlui? Ore aceia, cari suntu cunoscuti cu nenumaratele misieli comise in Uliesiu, — si cari sciu, cumca investigatiunea predisa **nici cu unu pasiu nu a trecut otarele legii la ecsecutarea ei,** — déca dicu: aceia voru vedé, cumca dlui pasii legal-minte facuti pentru securitatea de avere si persóna ii numesce de canciuca constitutionale? nu consecuentu urméza a cugeta, cumca constitutiunea nu ar' fi altu ceva — in unu asia intielesu, decatu jefuire libera?

Eu cá romanu adeveratu atatu corporal- catu si spiritualminte, contradicu si protestezu contra intielesului aceuia, ce ar' poté urma din articlu dsale, éra pre dlui lu provocu semel pro semper, a se abate dela asemenea alta folosire a fraseloru dsale!

De mine d. Simon Laji inbogatiéscase din cruceri ori florini, cari ii primesce dela talhari ori dela amegitii parinti ai acelora, pentru aperarea causei loru, — de mene arate -si invidi'a contra mea tocma precum ei place, — ca si pana acuma amu fostu capace, — si credu in Ddiu si nevino-vati'a mea, ca si de acuma voi fi in stare, contra dsale a me apara. — Dara in santulu interesu alu natiunei, lu rogu, cá la petatele interese ale dsale se nu foloséca de acoperitoriu una idea inalta, la care i strica — fara de a poté celu mai pucinu folosi negrei sale cause.

In urma, priméca d. coresp. dela mine unu sfatu. — Déca voliesce a strica cuiva ceva, si prin urmare si mie, nici odata nu -si foloséca de basa minciuna, ca-ce debilu fundamentu e acésta — scumpulu meu, tocma cá ghiati'a, — si tóta lucrarea basata pre acelu fundamentu, — de una singura radia a adeverului, trebuie se se restórne.

Ore de cate ori — va mai practisa — cu daun'a sa d. coresp. pana ce se va abate — dela acea natura nu numai slaba, dara si uritiósa?!

La revedere dle coresp. inaintea judecatoriei.

Andrei Trutia m/p.,
adiunctu cercuale.

Dela diet'a Ungariei.

Desbatere interesanta despre institutetele mai inalte de cultura din Transilvani'a se tienú in siedinti'a dietei din 28 Februaru, in care dupa votarea rubricéi a 3-a pentru politechnicul Iosefinu in Bud'a, salariu la profesori: 44.420 fl., adause decenale 2010, bani de cortelu prof. 7800, servitori 1450 si cortelulu loru 100, pausialu pentru vesmentele servitoriloru 285, diurne 365, naiemu pe case 7200, pausialu de cancelaria 600, pentru remuneratiune 3725, pentru trebuintie teoretice si practice 5532 — si cu tóte acestea mai propusera si credite suplementaria. Mai incolo pentru incaldire si iluminare 2000 fl., pentru conservarea edificiorulu 1000, alte spese neprevédute 500, pentru **stipendia 5100.** Din atata suma incarcatu romanii se pretinda celu pucinu vr'o dóue trei stipendia pe totu anulu pentru a invetia la politechnicu. Mai incolo se face o propunere de concludu cá min. se puna pe més'a catu mai curundu unu proiectu de lege pentru reorganizarea politechniculu.

Rubric'a a 4-a. Academi'a de drepturi din Sibiu pusa in bugetu cu 17.550 da materia de desbateri nationale. Berzenczey intréba pe min., pentru ce in academi'a de drepturi din Sibiu e limba propunerei cea germana, si pentru ce profesorii respectivi primescu salariu mai mari, decatu profesorii dela academiele de drepturi din Ungari'a si Transilvani'a? Gustavu Kapp propune cá salariile profesoriloru se se maréca cu

2400 fl. cá ecivalentu pentru didactre. Br. Eötvös dechiara, ca **obiectulu acesta va formá o propunere a sa deosebita primita mai nainte.**

Stefanu Patay interpeléza pe min., déca e adeveru, cumca in Sibiu se invetia numai germanesce?

Min. Eötvös raspunde, ca se invetia germanesce, inse s'a pusu la cale, cá dreptulu ungaricu se se propuna maghiarésce.

Paulu Hoffmann oserba, ca nu se tractéza aici despre redicare academie de drepturi pentru nationalitati singlarite, ci despre sustinerea unui institutu ce susta, dechiaranduse neconditionatu pentru sustinerea lui. Subsecretariulu de statu G. Tonarki dechiara la propunerea lui Kapp, ca statulu nu póte garantá sum'a in bugetu pentru didactru, care si asia se impartiesce intre profesori.

Dr. Hodosiu propune cá in tóte academiele de drepturi ale Ardélului se se propuna studiale in limb'a germana, maghiara si romana, pentru a se impedecá reclamatiunile in privinti'a limbii de invetiamentu. Dr. Iosifu Szabó propune a se mari salariile profesoriloru academie de dreptu din Sibiu si Clusiu precum si la scóla medica chirurgicala in Clusiu la 1500 pe anu si 200 fl. adausu decenalu. Dupace presedintele observa aici, ca s'a apromisu unu creditu suplementariu in cauza acésta. Szabó isi retrage propunerea.

Alecsandru Csánády sprijinesce propunerea cá in Sibiu se se propuna drepturile si romanésce.

Col. Tisza pretinde, cá in Sibiu se nu se invetie germanesce. Legea nationalitatiloru pretinde, cá la academiele de drepturi se fia limb'a propunerei cea maghiara. Presedintele oserba, ca nu e desbatere de nationalitate si limba, ci o discutie speciale pentru una positiune in bugetu (aplausu).

Dr. Al. Mocioni se provocá la § 17 alu legi de nationalitate, dupa care in academi'a de drepturi in Sibiu trebuie se se propuna germanesce.

Vinc. Babesiu e pentru limb'a de propunere romana. Diet'a vediendu, ca se incingu desbateri despre nationalitate, le ciunta, votandu bugetulu pentru academia de drepturi din Sibiu 17.550, pentru cea din Clusiu 14.000, pentru institutulu medico-chirurgicalu din Clusiu 21.360 si pentru scóla de mósie in Sibiu 621 fl.

Sigismundu Papp propune, ca in Siomcut'a mare, capital'a cercului Cetatei-de-Pétra, se se redice unu gimnasiu de statu romanu, cea ce si dupa determinatiunile legi de nationalitate se pretinde cu dreptu.

Sigismundu Popovitiu trage atentiunea casei, ca prin legea de nationalitati se determinase, cá studiosiloru deosebiteloru nationalitati se li se deschida ocaziune, cá se se póta cultivá in studia in limb'a loru materna pana la inceputulu studioru academice. Deci fece unu proiectu de concludu, cá se se provocé min., se faca catu mai curundu destulu determinatiuniloru legi de nationalitati.

Min. Eötvös dechiara, ca totu ce privesce la scólele medie se va desbate la consultarea proiectulu de lege despre gimnasia, care se va propune catu mai curundu inca sub decursulu acestei sesiuni.

Iuliu Benedek isi reserva observatiunile sale, candu se va vorbi despre propunerea lui Popovitiu, (póte ca vré pentru Fagarasiu scoli numai maghiare).

Iosifu Popp vre a sprijini propunerea lui Sigismundu Papp, inse fú intreruptu, pana candu va veni proiectulu despre gimnasia. Szallai, Al. Mocioni si d. Ionescu dechiara, ca voru vorbi si ei atunci.

Miletics trage atentiunea casei la serbi, ca in com. Bács, Torontal, Timisiu si Carasiu suntu pré pucine gimnasii.

Sub rubric'a 8 suntu preliminariu pentru gimnasiulu serbescu din Náuaplant'a 6200 fl. Halász vré, cá se se stérge cuventu serbu, fiinduca statulu nu i e ertatu a cunósce gimnasiu serbu, germanu etc.

Min. Eötvös raspunde, ca gimn. acesta e basatu cu deosebire pe fundatiuni private, prin urmare cu dreptu se numesce serbescu si sum'a acésta s'a aplaciatu numai, pentruca venitul fundatiuniloru nu ajunge pentru a se sustiené. Se remana dara si cuventulu serbescu pe locu. Nyáry si Babesiu suntu de aceasi parere si sum'a se votéza.

La rubric'a 9, (luandu presedintia v. presedintele Gajzágo), pentru gimn. de statu din Sibiu se cetesce rubric'a cu 20.051 fl.

Sigismundu Popp face propunere, cá in gimn. acesta se se propuna si romanésce.

Hodosiu sprijinesce propunerea, care inse se

reiepta pana la desbaterea legi despre gimnasia. Propunerea lui Schwarz, cá didactrele se se desfiintieze nu se primi, ci sum'a preliminarata s'a votatu.

Sub rubric'a 10 suntu preliminariu 4000 fl. pentru gimnasiu din Brasiovu (fara epitetu). Várady intréba, déca statulu are vreuna influintia la denumirea profesoriloru la gimn. acesta.

Min. Eötvös raspunde afirmativu la acesta cestiune, ca statulu are influintia, numai catu pana acum n'a obvenitu nici unu casu de feliulu acesta.

Hodosiu oserba, ca in Brasiovu se afla trei gimn., elu deci intréba, care dintre acele 3 se subventionéza. Tanárki raspunde, ca celu greco-romanu, care primesce si dela regimulu Romaniei 1000 galbeni si tocma pentru acésta regimulu de mai inainte ungurescu, din motive politice, a defiptu si din partea sa una subventiune pentru acésta scóla cu scopu, pentruca se ié influintia la denumirea profesoriloru. Ministeriulu nu i s'a datu ocaziune a modificá ceva in statulu quo alu gimn.

Hodosiu propune dupa acésta, cá se se dica in bugetu: gimnasiulu romanu din Brasiovu. — Berzenczey contradice, pentruca scóla mentionata e gimn. confesionalu.

Ghiczy desapróba fapt'a, cumca unu regimu esternu cutéza a subventioná vreo scóla dintre marginile maghiare. Se se puna dara gimn. respectivu intr'o stare cá aceea, cá se n'aiba lipsa de subventiune esterna. — Babesiu sprijinesce propunerea lui Hodosiu.

Nyáry crede, ca nedependinti'a e prim'a conditiune a libertatii de invetiamentu si nu scie, déca camer'a póte se taca facia cu impregiurarea venita la cunosciinti'a ei, ca una scóla anumita primesce subventiune dela unu altu statu si pretinde, ca acésta suma se se puna in extraordinariu. La votare se primesce propunerea lui Hodosiu si a lui Nyáry.

Borlea propune, cá se se asiedie intr'o rubrica nóua pentru gimnasiulu (rom. gr. or.) din Bradu 4000 fl. Se amana pana ce va veni inaintea legi despre gimnasia. Dupa acésta se votéza preliminarat'a suma pentru scóla reala superióra din Bud'a 22.110, pentru cea din Casiov'a 15.445.

Se mai aplacidéza subsidia pentru scóla reala superióra din Poseniu 4000 fl., pentru cea din Leutschau 5527.

In rubric'a 15 se votéza 5000 fl. subsidiu pentru scóla reala superióra din Sibiu.

Rannicher dechiara cu acésta ocaziune, ca fiindu scóla acésta germana in cetate germana, gimnasiulu é' germanu, sasii nu se voru umili nici odata a-si sacrificá limb'a pentru o subventiune dela statu. Wächter dechiara, ca va vorbi la desbaterea scóleloru medie pentru redicarea unei scóle reale in Brasiovu (germane ori maghiare? ca romanésca se afla, apoi ce mai amblati aici cu interesele nationali, déca se afla una romana?! mai bine se se sprijinéca acésta romanésca, care se afla in fiintia, ca asia diserati candu érá vorba de academiele din Sibiu si Clusiu).

Pentru scóla reala inf. din Kremnitz se votara 6285, pentru cea din Gy.-Szt.-Miklós 2710, pentru scóla reala din Nagy-Kálo 3979, pentru seminariulu centralu de docenti populari in Bud'a 7510 si pentru scóla elementaria de mustra impreunata cu acestu seminaru 5700; si in fine 35.000 pentru prim'a redicare a acestoru institute; pentru 5 seminaria nóue de docenti redicande 182.256, seminaru pentru invetiatiórie 42.750, (si aceste totu in limb'a maghiara? Statulu nu trebuie se faca scóle nationali si confesional, asia se dise in dieta, asia dara se se faca in limb'a neutra, déca nu e decretata maghiarisarea cu spesele statulu. Unde suntu preparandiele nóstre? Restituiti pe cea dela Naseudu, cá se nu ve dicemu tradatori). —

Hodosiu propune, ca se se insarcineze min. cá se procéda la redicarea acestoru seminarie in sensulu legi pentru nationalitati, adica in limbele popóreloru. Berzenczey contradice din punctulu de vedere totu celu sofisticu. —

In siedinti'a din 1 Martiu se votéza pentru min. de culte si instructiune charta bianca, mana libera, pentru scopurile scóleloru popularie dupa propunerea lui Tisza. Eötvös multiamindu pentru atata incredere si dechiaranduse, ca va face numai atate spese, catu se póte spendá cu folosu, adauge, ca in anulu celu d'antaiu nu se speréza, ca se va spendá multu cu folosu, inse facia cu alte tieri va spendá si elu mai multu de unu milionu fl. pentru scopulu educatiunei poporulu (numai nu pentru tientit'a maghiarisare, nici pentru sistemulu de a midioloci acésta prin formarea de renegati). In fine apromite succese cu redicarea scóleloru numai, dupa ce va incepe o nóua generatiune de docenti, care va ési din preparandiele, ce se voru redica. Statulu nu va ajuta scóle confesionale, de

acea se sterse si subventiunea de 4000 fl. a domnişórelor englese din Pest'a.

Iosifu Hodosiu: La postulu pentru fói'a invetiatorilor populari: 28.000, -si arata parerea de reu, ca traducerea romanişca a acestui organu e plina de erori. Secretariulu de statu Georg Ioanovics dechiara, ca s'a pusu cea mai mare atentiune si pana acum la traducere si deca totusi au ramas erori, conducerea fói'ei se va sili pe viitoriu, de a le incongiura. In sensulu lui Hodosiu se mai dechiarara Babesiu, Borlea, Papp si Miletics si sum'a se votéza.

La despartimentulu: subventionarea scóloru popularie si a invetiatorilor populari preliminaru cu 290.000 Irányi mai face o propunere pentru unu postu de **80.000**, pentru invetiatur'a celoru adulti, a poporulu, si se primesce. In fine se promulga legea sanctionata despre tractatulu telegraficu inchiatiu cu Angli'a si se inchia siedinti'a. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Cea mai delicata si mai seriosu impunatória noutate, ce aducu diurnalele vienesé, suntu scirile respandite despre conflicte nóue, ce s'au reivitu intre poporu si intre armat'a in Dalmati'a. Cá unu fulgeru se latí acésta scire si in fine dupa informatiuni esí, ca in adeveru s'a si intemplatu o lovitura si inca chiaru intre muntenegreni si venatorii austriaci la fortaróti'a Przeka in Dalmati'a de sudu. Muntenegrenii aruncara cu petri asupra venatoriloru, ér' venatorii deschisera focu asupra muntenegreniloru. Unu venatoriu si cadíu. Despre perderi din cealalta parte nu e nimicu cunoscutu. Conte Auersperg indata alergá la locul scenei si generalulu Rodich s'a reintorsu indata in Dalmati'a.

Unu corespondinte din Vien'a cu datu 28 Februariu inca descopere in diurnalulu maghiaru „Hon“, ca, cu tóta acoperirea diplomatiei, in cercurile militari se vorbesce cu tóta securitatea, ca generalulu Kuhn trage atentiunea ambeloru guverne dualistice, cá fara amanare se incépa a cladí liniile hotarite pentru a deschide comunicarea Galitiei cu Ungari'a, ca-ce altfelu suntu espusi, ca Rusi'a amenintia. — La Pruth se afla o armata a ei de 150.000 fetiori. Oficirii se chiama la armata. In Vien'a suntu ómenii preparati pentru astfelu de eventualitati. Generalulu Rodich a si primitu ordinu, cá la cea mai mica opusetiune se ocupe Muntenegrulu si se-si combine operatiunile cu oştirile turcesci. Pentru transportarea la Triestu a 25 mii fetiori inca se facu pregatiri. — In Vien'a ér' se mai prinsera vreo 5 conducatori de lucratori si se calcara mai multe case din prepusu de tradare. In caus'a impacarei cu nationalii nu s'a mai facutu nimica, ba e téma, ca si polonii voru parasí senatulu imperialu. Apoi óre nu va urma absolutismulu?

Despre not'a contelui Beust tramisa la Rom'a se scirie, ca cardinalulu Rauscher a sprijinitu-o, in catu deca Rom'a nu va da garantia de ajunsu pentru continuarea mai departe a conciliului, episcopii austro-ungari voru parasi Rom'a. Eppii s'au ofensatu de cuventarea lui Monsignore Ghilardi de Mandori, care numí o mare parte din episcopi inganfati, ignoranti si nerusinati, pentruca nu jóca tocma pe cum le canta iesuitii. — Se scirie, ca episcopii ar' fi esitu din sala indignati de infruntarile iesuitulu. —

Graz, Februariu 1870. Lumin'a si scienti'a se propaga cu o rapiditate nespusa prin tóte anghiuletiele, pre unde se afla numai o schinteia de civilisatiune; cu acést'a balansandu din mana in mana se desvólta cele mai sanetóse principia, sub a caroru aripe singuru va poté inflóri si prosperá societatea omenesca. Anatem'a versata preste capulu ómenimei de pre ruinele capitoliulu astadi nu mai are nici o influentia; astadi nu mai escitéza in peptulu moritoriulu teróre si frica, cá in tempii obscuritatiei, ci din contra compatimire. A trecutulu timpulu candu chiaru si domnitorii poternici se tíraiea in cote si genunchi spre a castigá grati'a Vaticanulu. A trecutulu timpulu nescientiei si intuneculu. Regent'a poporulu de astadi e ratiunea, ér' armele i santu scienti'a si cultur'a.

Europ'a, dicu diurn., e asemene unui vulcanu clocotitoriu, a carui esplosiune ne amenintia in totu mo-

mentulu. Dela Archipelagu pana la marea nordica, dela Gibraltaru pana in piscurile Uralulu, numai unu sgomotu infricosiatu, numai o fierbere, o lupta neintrerupta, lupta de despotismu si libertate, apasare si nedependintia.

Tronuri se detera preste capu, ér' altele se clatiná din fundamentu. Popórale au inceputu a veni la conscienti'a drepturiloru si a domnitatii sale. Ministrii celoru mai sacre drepturi ale omului lucra cu pasi energiei pentru emanciparea loru, pentru libertatea, egalitatea si nedependintia intregéi ómenime. Republic'a este devis'a luptelor loru pentru a careia triumfare se lupta din ce in ce cu mai mare curagiu si resolutiune. . . Elveti'a, patri'a libertatiei, asilulu republicaniloru mari, este focalariulu, la ale carui radia se desmortiescu arteriele tuturoru popóraloru apasate; aici este fabric'a, unde se faurescu cele mai nobile idei de dreptate si libertate ce fulminéza intréga lumea. Éca ce scirie de aici marele republicanu Mazzini intru respunsulu ce lu dede la o invitatiune a fratiloru sei republicani din Parisu, la unu banchetu ce s'au datu in aniversarea dilei, in care cadíu Ludovicu XVI sub gilotina:

„Cetatianiloru! -mi este imposibile se participu la banchetulu vostru. Detorintiele, de cari asemene ve pregatiti a le implini, me retienu aici, unde me afu de presente. Ve multumescu din profundulu sufletulu meu pentru invitatiunea fratiésca consem-tiendu cu scopulu nobilu ce lu aveti, adica; „restabilirea republicei prin iniciativ'a poporulu, care singura prestandu conscienti'a drepturiloru si poteriloru sale, póte sei de o garantia in venitoriu. Salutu cu entusiasmu redesteptarea Franciei, ce a fostu necesaria pentru Europ'a. Fia cá acea redesteptare se fia subluma, serbatorésca si profunda nationale! Feritive de erorile trecutulu! Nu ve grabiti cu deslegarea evenimenteloru mari prin fapte singuratece, cari evenimente numai ér' prin fapte mari, prin flacar'a cugetulu tare si nobilu alu unui poporu luminatu se potu deslegá. Nu ve desbinati poterile, ci vi le impreunati. Imperiulu a esclamatu „reactiune si putere“, voi strigati „iubire si libertate.“

Inca unu cuventu cá italianu: Mi se spune, ca numele celoru invitati la banchetu, cari inse nu potu participá — ar' fi inscrise pre scaunele loru destinate. Déca é asia, atunci ve rogu, cá numele meu se lu stergeti si in locul lui se scrieti numele „Rom'a“. Cugetulu la Rom'a si la crim'a comisa contra ei de barbatulu din 2 Decembre — la banchetulu vostru se vi apara chiaru cá spiritulu lui Banco din Macbeth si se depuna testimoniulu contra acestui barbatu. Si noi progresamu spre republica. Déca nu vomu poté merge inaintea vóstra, atunci fiti securi, ca vomu urmá vóua. Fia, cá preste scurtu se fimu frati de o credintia comuna, si astfelu se remanemu pentru totudéun'a. Fia cá Rom'a si Parisulu se iusemneze redesteptarea Europei intregi.“

Situatiunea Cislaitaniei dia ce in ce deviné totu mai grava, éta cum o caracteriséza diuariulu italianu „Trentino“ din Tirolu: Lupt'a cea mare in Austri'a se inverte pre langa intrebarea: Centralismu séu federalismu? Pe unu momentu au invinsu centralismulu, de si deputatii tirolesi au esitu din senatulu imperiale, in care boemii nici odata n'au intratu nici ca voru intra. Polecii asemene voru esí preste scurtu, asia incatu in senatulu imper. nu voru remané decatu represent. centralisti. Ce voru face acestia atunci, cum -si voru face conclusiunile? Situatiunea e periculósa si nime nu póte aflá finea crizei. — Partit'a germana a regimulu e in cea mai mare confusiune. Nici ei insusi nu sciu ce vreu si ce voru se faca. Unii, carora le mirósa fumulu de pravu din Bocca, recomanda reg. se faca ceva concessiuni poleciloru, altii stau mortisi pre langa const. din Decembre si de aici nu mai misca. Vederemo. Publiu.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Serat'a musicale a societatei de arme fú din cele mai grate si neuitate. Sal'a societatii érá lucosu ornata cu flori si arme; lumin'a o inunda. Asistenti multi si mai alesu multe dómne, de si publicatiunea seratei nu ajunse la timpu membriloru.

D. Urechia deschisa serbarea cu cateva cuvinte prin care in unu limbagiu umoristicu si de spiritu aminti dómneloru o dispositiune a statulu societatiei, care reguléza se tiema societatea intruniri de familii, precum seratele de véra si precum voru fi seratele musicali din cursulu postulu mare. Se-

rat'a de eri o implúra urmatóriele bucati: 1. D. Wiest, fantasie din oper'a Hugenoii. 2. Dr'a P. de Rosello, ari'a din Favorit'a. 3. D. M. Pascaly declama poesi'a dlui V. Alesandri: Sentinel'a romana. 4. Dn'a Eleonor'a Riureanu nascuta Wahman. — La fileuse si Attila. 5. Dr'a P. de Rosello: La cenerantola. 6. D. Wiest: Potpuri de arii nationale. 7. Dn'a Riureanu, asemenea arii nationale. 8. D. Pascaly: Declamatiunea poesiei dlui Gr. Alesandrescu: Mircea la Cozi'a si 9. Canzon espanola de Dr'a P. de Roselio,

A tiené comptu de aplausele frenetice, care salutara pre Dr'a P. de Rosello; dupa prim'a si ultim'a ei cantare; a numerá repetitele lungi aplause, care gratulara pre Dn'a Riureanu; a uitá detunetórele salve de aplause ce spusera dloru Wiest si Pascaly catu suntu de iubiti de publicu, nu e loculu aici; unu articulu specialu si o péna mai bine taiata va vorbí de tóte aceste.

Éta o serata inse bine petrecuta si carea onóra societatea romana, care a sciut'o organisá! „Inf.“

Constantinopole 4 Martiu. Se anuncia ca Pórt'a nu numai va publicá unu memoriu relativu la drepturile ce are asupra teritoriulu ce Muntenegrulu disputa, dara ca va adresá chiaru o nota circularia catra puterile straine, notificandule intentiunea sa de a intinde teritoriulu seu intre Lpuka si Zabliak, invitandule a tramite reprezentantii loru pentru a tiené conferintie in acésta privintia. —

Varietati.

Invitare. Membrii asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, cari se afla in Alb'a Iulia si impregiuru, cum si tóta inteliginti'a romana se invita prin acésta pe 21 Martiu a. c. st. n. diminetia la 9 óre la edificiuulu scolasticu din Alb'a Iulia langa beseric'a gr. or. pentru a se constitui in comitetu districtualu dupa regularea numitei asociatiuni, poftinduse prin acésta a si participá la acea adunare.

Nicolau Gaitanu m/p.,
asesore de tabla r. in pens. si advocatu.

— (Monete batute in monetari'a din Alb'a Iulia in anulu 1869.)

a) 270.425 ducati (galbeni á 4 fl. 80 cr.; in pretiu de 1,298.040 fl.

b) 362.175 floreni de argintu in pretiu de 362.175 fl.

c) 2,298.599 moneta merunta de arg. á 20 cr.; in pretiu de 459.719 fl. 80 cr.

d) 2,747.272 moneta merunta de arg. á 10 cr.; in pretiu de 274.727 fl. 20 cr. Sum'a, bucati 5,678.471 in pretiu de 2,394.622 fl.

La monetari'a din Alb'a Iulia se voru bate catu mai curendu si monete de aur in pretiu de 10 si 20 franci.

Dela Ianuariu a. c. aurulu si argintulu schimbatu la monetaria nu se mai platesce numai cu aur si cu argintu, ci dupa dorinti'a respectiviloru si cu bancnote, socotinduse totudéun'a si agiulu dupa cursulu dilei. —

— **Sieserii** (pitiulele, firfiricii in Romani'a) din 1848—9 incéta a mai cerculá cu finea lui Martiu a. c. Deci cei ce au, se le de p'aci in colo cá contribuire la r. oficiu de vama si contributiune, ca se primescu inca pana in 31 Martiu cu 10 cr. chiaru si cele gaurite; ér' dela 31 Martiu nu se voru mai primi, decatu cu perdere de 33¹/₇ procentu, catu face pretiulu metalulu, prin urmare abia cu 5—6 cr. si numai la oficiulu monetariu, unde se batu banii. Astfelu ordinatiunea resp. esita pela Sept. 1869 dela ministeriu, abia sosí aici acum! Dupa ce judanii facura trafici, cu cumparatu scadiutu alu sieseriloru celoru gauriti. Asia o patiescu cei sleiti si topiti in altii; remanu uitati la spatele lui Ddieu si daunati pana ce patrundu si la ei cate o radia din induratele de susu. —

— Oglinda de bugete. Bugetulu Franciei pentru anulu 1871 are preffiminate speselé cu 1.796,691.000 fr., venitele cu 1.886,035.000 fr., prin urmare venitul mai mare cu 99,344.000 fr.

si cu tóte, ca rubric'a pentru resbelu se micșiora cu 3,380.000 fr., totusi acésta rubrica cumpanesce cu deosebire in bilantiulu bugetului intregu.

Bugetulu Italiei pe 1870 numera venitu dimpreuna cu bunurile besericesci: 950,538.000 fr., pasivulu intregu cu spesele ministerieloru se afla la 1.111,871.000, prin urmare deficitulu e 161 milióné 333.000 fr. Totu bugetulu de resbelu precumpanesce.

Bugetele confederatiunei Germaniei de nordu se redica la sum'a de 284,844.360 fr. atatu in cheltuielile ordinare catu si extraordinare. Cifr'a acestoru din urma este de 15,773.960 fr.

Departementulu resboiului si acel'a alu marinei intrebuintiáza cea mai mare parte din acésta suma, aprópe la 276,416.880 fr.; marin'a figuréza in acésta evaluatia pentru 13 milióné, si resbelulu pentru restu, d. „Inf.“.

Resulta din acésta situatia, ca nu remane pentru intretinerea celorlalte servituri, de catu o suma de 8 milióné si ceva, care este cu totu neindestulatória; si confederatiunea in acestu momentu se gasesce in presentia unui deficitu de aprópe 93 milióné de franci.

Rusi'a a inceputu a intrá pe calea celorlalte natiuni si publica si dens'a bugetulu generalu alu imperiului, care se urca la sum'a de 476,728.317 ruble argintu pentru venituri si la aceea de 476 mil. 728.317 ruble argintu pentru cheltuieli.

Sum'a cea mai importanta este data cheltuieliloru miniseriului de resboiu, care se urca la cifra de 140,788.241 ruble argintu. Apoi vice capitululu marinei, care presenta o cifra de 18 mil. 420.296 ruble argintu. Dupa diariulu „Invalidu rusu“ cu aceste cheltuieli se intretiene actualmente in Rusi'a 726.000 ómeni suptu drapele si 553.000 ómeni inscriși pe listele reservei.

Vine acum intrebarea, in proportiunile aritmetice dintr'unu capitalu R se cheltuieste o suma S pentru a intretiené N ómeni armati, dar' din venitul Romaniai ce suma se va cuveni a se cheltui pentru intretinerea armatei? Cu „Inf.“ dicemu si noi:

„Responsulu ilu vomu avé la votarea bugeteloru, pana atunci inse ceremu cá in reportulu cheltuieliloru ce facu celelalte tieri pentru armatele loru, in acelasi reportu se se cheltuiésca si pentru armat'a nostra, si se nu ni se mai vorbésca de economii.“ —

— Cetimu in „Fóia oficiale besericésca“ a santei metropolie a Moldovei:

Priminduse acum lamuririle necesare dela episcopi'a eparchiei Husii la statistic'a clerului mirénu si monachale din cuprinsulu acei eparchiei, se publica precum urméza spre complectarea celoru publicate in fóia Nr. 7—8: 503 beserice, 471 preoti, 26 diaconi, 665 cantareti, 111 paracliseri, 51.887 poporeni, 134 beserice lipsite de preoti, 11 ieromonachi, 1 ierodiaconu, 21 monachi, 3 frati, 191 monache si 8 surori.

Preste totu in cuprinsulu a 4 eparchie de sub jurisdictiunea metropoliei Moldovei si Sucevei suntu: 2163 beserice, 2619 preoti, 123 diaconi, 3856 cantareti, 701 paracliseri, 893.718 poporeni, 456 beserice lipsite de preoti, inaltulu pre santitul metropolitu cu 3 prea santi archierei eparchioti, 4 prea santiti archierei titulari, 278 ieromonachi, 85 frati, 1566 monache si 132 surore. —

Multiamita publica.

Rss. D. canonicu metropolitanu Ioane Pamfilu, carele in decursulu celoru 7 ani ai pastoririi sale cá protopopu si parochu gr. cat. alu Clusului, fiindune totu una data si profesor de limb'a romana si relegiune, a sciutu prin neobostui zelu prin rarai blandetia si prin intieptu tactu a atrage si a castigá iubirea si stim'a tuturoru teneriloru asia, catu cu totu dreptulu potemu dice, ca celoru miseri li a fostu tata sprijinitoriu, ajutoriu; celoru necasiti consolatoriu; si preste totu a contribuitu cá nimene altulu la cultivarea, progresulu

si luminarea tenerimeii, si cu deosebire cu privire la o cultura adeveratu nationale romana, de órace:

numai R. Dsale e de a-se ascrie chiaru si infintiarea societatiei de lectura a junimei studiósé romane;

numai R. Dsale i se cuvine meritulu si pentru acea, ca singuru a fostu celu d'antaniu, carele a inceputu a propune inca din an. 1863 studentiloru din gimnasiulu reg. rom. cat. din Clusiu studiulu relegiunei in limb'a loru materna romana fara de a formá séu pretende pentru acésta ceva tacsá. Ma ce e mai multu pentru usurarea invetiarei acestui obiectu a datu tipariului acelu studiu cu spesele sale si lea impartitu asia dicundu mai gratis intre studenti.

Totu pentru mai rapedeá prosperare si inflorire a literaturii intre studenti li a concesu si esoperatu intrare libera in casin'a inteligentiei romane, carea e un'a din chiliile casei parochiali, in care si astadi -si tiene jun'a nóstra societate siedintiele sale.

Si in fine cu ocaziunea departarei R. Dsale din Clusiu spre cea mai mare suprinde a nóstra si spre a ne legá si mai tare prin ceva suveniru permanentu a donatu societatiei studentiloru una theca pentru pastrarea bibliotecei in pretiu de 18—20 fl.

Deci pentru tóte acestea si alte sacrificia — pre cari a le enumerá nu le lasa respectulu catra nobilulu sentiu celu caracterisaza, binesciundu, ca nu i omulu ambitiunei si alu interesulu personalu, ci e acelu raru barbatu, carele nu voiesce „se scie stang'a ce face drépt'a“ — inca odata ne renoimu fiasc'a si cordiala nóstra recunoscentia si multiamita oftandui dela Atotopotentele pre nóu'a cariera ani multi si dile fericite! Dè ceriulu cá asemenea barbati devotati si avemu catu de multi!

Acésta in semnu de datorita multiamire si recunoscentia. —

Clusiu in 20 Febr. 1870.

In numele tenerimeii studiósá romane:
Augustinu Popu st. d. VIII cl., Ioane Cupcea st. d. VII cl., Ioane Popu st. d. VII cl., Vasiliu Podoba st. d. VI cl.

Novissimu. In 2 Martiu Dr. Hodosiu propuse in dieta subventiunea asociatiuniloru romane cu cate 5000 fl. pe anu. Lupta mare totu in secu. —

Din Gherl'a primiramu unu telegramu din 5, sositu in 6, care anuncia, ca inteligentia, 60 insi, a subscrisu programulu dela Turd'a de alu seu. Telegramulu tramisu la culegere disparu. —

Bibliografia. VIÉTT'A, OPERELE SI IDEELE lui Georgiu Sincaiu din Sinc'a. Discursulu de receptiune de A. Papiu Ilarianu si responsulu de Georgiu Baritiu in siedinti'a publica a societatei academice romane din 14 Sept. 1869. Cu XV anesse si unu facsimile. Bucuresci, 1869. Tipografi'a nationale. 8° mare, 154 pag.

Oplu acestu scientificu si de mare importantia mai are pelunga cele dóue discursuri si alte 15 anecse, adica:

Cuventarea inainte a Gramaticii lui Tempea dela 1707.

Carti manumisionali dela 1721 si 1767.

Scrisóri'a dlui Odobescu catra dn. A. Papiu Ilarianu.

Insciintiarea societatei filosofesci a némului romanescu in mare principatulu Ardélului, dela 1795.

Prefatiunea lui Sincaiu la Gramatic'a daco-romana dela 1780.

Cartea lui Calnochi catra episcopulu Bobu, dela 1784, prin care se dimitu din manastire, Klein, Peterlachi, Sincaiu si P. Maioru.

Cartea esemtionale data de Sincaiu, cá directoru, la 1787, docentelului scólei romanesci din Fenésiu.

Actulu cercetarei facute asupra lui Sincaiu la 11 Sept. 1794.

Representatiunea episcopului Bobu catra guvernulu, din 15 Oct. 1794, prin care propune pre Tatu in loculu lui Sincaiu; si responsulu guvernului, din 18 Oct. 1794, prin care se confirma Tatu de directoriu interimariu.

O scrisória a lui Sincaiu catra Bobu, din 10 Aug. 1795.

Elegi'a lui Sincaiu.

List'a autoriloru citati in Chronic'a lui Sincaiu. Quinet despre Sincaiu.

Diuariele romane despre siedinti'a publica a societatei academice din 14 Sept. 1869.

Subscriberu a lui Sincaiu facsimilita prin xylografia. —

ACTELE SOCIETATII TRANSILVANIA din an. II 1869, cartea V si VI inca are una tabla avuta de materia, privitoria la starea societatiei, a fondului, a membriloru, a stipendistiloru cu repórtele adunariloru generali din an. trecut. Ele se potu avé dela societate si prin librerie Socecu et Comp. si Danilopolu, cá si cartea III si IV. —

CRISTIANISMULU SI CATHOLICISMULU de I. Eliade Radulescu. Bucuresci 1870 in 80 pag. in contra cat. apusanu. —

— A esitu de sub tipariu **ELEMENTE DE FISIC'A ESPERIMENTALE** pentru invetiamentulu secundariu de ambele secse, cursulu inferioru de domnu B. Manianu. Ornatu cu preste 200 figuri xylografate si intercalate in tecstu, ceea ce facilita fórté multu studiulu acestei sciintie. Éca cartea adencu simtita de junimea studiósá si care imple o lacuna mare in literatur'a nóstra scientificá. — De vendiare la libraria Socec et Comp., calea Mogosiói Nr. 7 cu pretiu de 3 lei 50 bani.

— **101 Fabule** de G. Sionu. Dedicata M. S. Dómnei, cu o prefacia si portretulu autorului. Volumu de 10 cóle 8°. — Pretiulu unui ecsemplariu 6 lei noi, pentru Austri'a 3 florini. — Se afla de vendiare la tóte libreriele din Bucuresci. Numele auctorelui e cea mai segura a lui recomandare atatu in privintia formeii catu si a materiei bine prealese. —

De mustra totusi publicamu o fabula:

LIBERTATEA SI RATIUNEA.

Pe unu locu singuratecu, o data siedea Mandr'a libertate, si-astfelu se plangeá:
„Mai totu universulu adi me parascesce!
Sabi'a-mi in téca vediu cá ruginesce.
Nu mai este nimeni impregiurulu meu;
In desiertu standardulu ilu desfasioru eu!
Legile frumóse de mine dictate
Astadi suntu sdrobite, de ventu spulberate.
Libertatea-i mórte! Popoli molesiti,
Pe mormentu-i negru veniti de dormiti! ...

— De ce te plangi astfelu? Ratiunea dice.
Ale tale-altare deseori aice
Cu-alu Patriei nume sangele-au vediatu
Si tiranii crime pe ele-au facutu.
Multimea cea prósta totu se'nchina tie.
Curagiu! ca-ci cá maine lumea o se vie
Se se puna érași sub puterea ta.

— Vai! dar' cum potu óre inca a sperá
Acea di se vina, candu vedu cu rusine
Ca numai martirii adi suntu pentru mine! ...
Esaltatii de-astadi nu suntu fiii mei;
Nu voiu sub standardumi astfelu de misiei.“!

Nr. 68/pres. 1870.

Publicatiune.

Conferinti'a comitetului representativu alu comitatului Turdei se va tiené la 14 Martiu a. c. in opidulu Turd'a, ale carei agende voru fi prelanga mai multe afaceri ordinate prin lege si revederea si incuveniatierea planului si computului pentru edificarea cassei comitatense.

Deci prin acésta suntu rogati toti acei membri ai comitetului, cari locuiescu afara, séu suntu departati din comitatu, a se infaciosiá la susu memorat'a conferintia.

Turd'a 22 Februaru 1870.

Dela comítele supremu alu comitatului Turdei.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
3—3 comítele supremu.

CURSURILE

la bursa in 8 Mart. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 25 „ „
London	—	—	124 „ 25 „ „
Impromutulu nationalu	—	—	61 „ 70 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	71 „ 40 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 „ 75 „ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ 50 „ „
„ „ transilvane	—	—	75 „ 50 „ „
„ „ croato-slav.	—	—	84 „ — „ „
Actiile bancului	—	—	727 „ — „ „
„ creditului	—	—	283 „ 20 „ „